

Laudáció

Nem könnyű feladat laudációt készíteni, amikor az kisregény vagy novella terjedelmű lehetne, de a hely és az idő körülményei mindössze egy kisebb esszére szűkítik. Mert **KHELL LEVENTE LÁSZLÓ**, a gyermekek, szülők, nagyszülők és kollégák Levente tanító bácsija a szó magyar, és mondhatni klasszikus értelmében TANÍTÓ. Oktat a tanteremben, nevel mindenütt, bemutat a néptánc-parketten és nagyot alkot az immár legendássá vált aradi magyar bálók szervezésében.

Az Ojtozi-szoros erdélyi kijáratának kapujából, Bereckből indul. Ötéves kitérő után – amit a több évszázados nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumban tölt – érkezik az anyaországtól légvonalban alig 15 kilométerre, a statisztikailag magyar szórványnak számító Aradra, magyar tanítónak. Úticsomagjában van faluja nagy szülötteinek, köztük Gábor Áronnak vagy akár Illyés Kingának a szellemi kisugárzása, és a bizalom, hogy helyt állhat felesége, Jolán alföldi környezetében. Nem Csoma Sándor ő, de mégis az, határozottságában, és ma már tudjuk, a négy évtizedes munkájában. Magyarai Lajos írja:

*elérsz valahová, jössz valahonnan –
még egy lépést, mert születted,
valaki küldött...
még egy lépést, mert aki küldött,
bízva küldött,
még egy lépést, mert jární tudsz,
hát muszáj menni,
százezer lépést, mert nem hisz
az utadban senki...*

Eszembe jut az a talán 1979-es pillanat, amikor az 1-es Iskola egyik nyugdíj előtt álló tanítója év közben megbetegedett, gond volt a helyettesítése. Kopogtak, s az igazgatói irodába egy fiatalember lépett azzal, hogy hallotta a gondunkat, ő most szerelt le a hadseregből, tanító, akárcsak felesége az arad-gáji iskolában. Szívesen helyettesítene akármennyi időre. És ez az idő, rövid gáji kitérővel, 40 év lett.

Ünneplő barátaim! Egy pillanatra, ha nem is csukjuk be a szemünket, de nézzünk vissza erre a négy évtizedre, min ment át, mire nem számíthatott egy ezt az időszakot megélő magyar pedagógus. Itt most nem a politikai körülményekre gondolok, bár az is megérne egy gondolatsort, hanem a szakmára. Most Levente tanító bácsinak IV. osztálya van, minden gyermeknek kezében maroktelefon, többségüknek különböző képességekkel rendelkező okostelefon. A tanulók többségét a szülők autóval hozzák az iskolába, és a tanító bácsit bármikor lefényképezheti kisdíákja. A régi diavetítőt a

Csiky Gergely Főgimnáziumban muzeális tárgyként tartják, pedig ennek segítségével láthatták a gyermekek először a János Vitézt vagy az Egri csillagokat. Ma az interneten még jó, ha ezeket a filmeket nézik meg és nem a YouTube újdonságait mesélik egymásnak, vagy lelkesedve oktatójuknak. Évekig minden osztályban volt gyermek, aki többet tudott „kihozni” a számítógépén, mint tanítója, tanára.

Khell Levente átment ezen az időszakon, miközben 25 évig Trabanttal járt hetente egyszer vagy kétszer Pécskára, hogy az általa alakított Búzavirág néptáncgyűttest oktassa és rendszeresen színpadra vihesse őket. Ugyanakkor ez a csapat egy összetartó, egymást segítő közösséggé alakult. Utódokra is talált, mert ma is léteznek, köztük az egykori táncosok gyermekei, unokái.

Az aradi magyar megabál első szervezésekor ő maga sem gondolta, hogy a hatnyolcszáz személyes farsangi vagy az őszi Erzsébet-bál évtizedeket él meg, s minden évben ugyanaz, de mégis más. A tanító bácsira odafigyel minden mulatozó, soha egyetlen kilengés sem történt. De Levente nem vesz részt a gáji Gizella-napi salátabúcsú szentmiséjén, mert már jóval ennek a kezdete előtt az üst alá gyűjt, hogy a száznál mindig több vendéget a pap bácsi megkínálhassa pörkölttel vagy gulyással. Mert a gáji városrészben az egyházaknak (katolikus és református), az RMDSZ-nek vagy a választási kampányoknak is aktív segítője. Csütörtökönként a magyar dalárdában énekel, közben sort kerít az aktuális közösségi vagy akár egyéni gondok megbeszélésére is. 20 éve minden október 5-én a világosi várhoz viszi az aradi hatodikosokat.

Mindezek ismeretében jól mondtam az elején, hogy TANÍTÓ. Ebben minden benne van – a gyermekek lelkésze, de egyben kántora, harangozója, vagy ha kell, sekrestyése is. Szobrász, mert jellemalakító, munkájában az apró dolgokra is odafigyel, s ha kell, nem szégyell szerszámot a kezébe venni. Évekig, ha elromlott egy gépezet az iskolában, az igazgatók azt mondták, hogy ha Levente nem tudja megjavítani, akkor azt el kell dobni.

Családi öröme felesége, Jolán, az ősz óta nyugdíjas tanító, leánya, Noémi, aki magyar szakos tanár Székelyudvarhelyen, Csaba fia, aki Németországban boldogul, és természetesen négy unokája, Koppány, Boglárka, Keve és Kata. Udvarában még áll egy muzeális tárgy, egy ma már használhatatlan Trabant. S ha kell, most is beszáll segíteni a néptáncoktatásba.

Ma ünnepelünk, visszatekintünk, örvendezünk. Hétfő reggel nyolckor *szokás szerint* becsengetnek a Csiky Gergely Főgimnáziumban, s Khell Levente László a negyedik osztályban elkezd az első órát. *Szokás szerint*.

Arad, 2019. október 26.

Matekovits Mihály